

Worship

God

In

Spirit & Truth

Lamo Nyasaye e Roho kod Adier

Ji mang'eny, ka ok gin duto, sani kod kinde machon duto, osebedo ka lamo gimoro. "Ng'ato machon ne luoro gik moko duto ma ne nyiso teko; ne olamo gik moko duto ma ne timore e piny ma ne ok onyal ng'eyo. 'kinde ma ok ong'ere mag Chiwo.'"

"Ong'ere ni e kind dho ut mia abich nyaka mia auchiel ma kamago ne nigi historia margi makende mar dongruok mar oganda kod din ka gin mopogore chuth gi jowetegi mak mana ni ne giromo e kindgi kinde ka kinde e tong' mag pinygi.

Jo-Misri machon ne nigi Ra, nyasayegi mar chieng', kod Osiris, nyasaye mar piny mar joma tho, to Babilon, Grik, kod Rumi ne lamo nyiseche mag miriambo.

E kindegi, kwan maduong' mar oganda pinyni gin Jokristo, Joyahudi, kod Jo-Muslim ma lamo Nyasaye kata Yehova, Nyasaye mar Musa kod Ibrahim, kata Allah, Nyasaye ma Jo-Muslim lamo. Nitie pogruok maduong' ahinya e kindgi kendo e kindgi. Kidiény machielo maduong' mar piny luwo yie kaka din mar Budha kod din mar Hindu. Kata kamano, pod nitie moko kaka e pinje machon ma nigi yiegi mar 'roho' ma osebedo ka luwo kuom kinde.

Ranyisi gi nyiso kido maduong' ma ne nitie chakre kinde ma ne ochwee, ma en gombo mar chiwo luor kendo lamo gimoro.

Paro mar chuny dhano en gima duong' ahinya nikech Yesu nowacho ni "Ibiro hero Ruoth Nyasaye mari gi chunyi duto, kod ngimani duto, kod paro mari duto. Mae e chik maduong' mokwongo. To mar ariyo chalo kode: Ibiro hero nyawadu kaka ihero in iwuon. Chike duto kod jonabi luwore gi chike ariyogi".. Bang'e, Yesu nowacho chik manyien kama: "Amiyou ni uherere: kaka an bende aseherou, un bende uherere.

Chuny mar Muma okawe kaka kar ng'ado paro, gombo kod gombo mag chiemo kendo okawo bende nyalo mag rieko kod tim makare-kata kamano, gik ma kamago gin gik ma ng'ato nyalo ng'ado e wi chuny,kowuok e Diksonari mar Muma ma Pinyruoth.

Penjo

1. Rekod mag weche machon nyiso ni chakre chakruok dhano osebedo ka lamo gimoro.
T. ___ F. ___
2. Nitie pogruok maduong' ahinya e kind dinde mopogore opogore duto kendo e kindgi.
T. ___ F. ___
3. Chike madongo moloyo gin .
 - a. ___ Her Nyasaye
 - b. ___ Her jowetena
 - c. ___ Herrere
 - d. ___ Gik moko duto ma malo
4. Chuny dhano en kar winjo mare, kar tim makare, kod bedo mare ma iye.
T. ___ F. ___
5. Lamo en hera, lamo, luor kendo ok en tim moro ma itimo gi paro matin kata ma onge.
T. ___ F. ___

Somo mar 2.

Lamo mar Chuny.

"To Nyasaye nene oneno ni richo mag dhano ne duong' e piny kendo ni paro duto mag chunye ne gin mana ma okbeyo kinde duto. To Ruoth Nyasaye noloko chunye ni noloso dhano e piny, kendo ne omiye lit e chunye".

Mika nondiko ne Jo-Israel ka openjo ni "Abiro biro gi ang'o e nyim Ruoth Nyasaye?" kendo bang'e ne omiyo yore mang'eny ma ne nyalo timore e yor penjo mamoko. Ne otieko wacho kama: "Onyisi gima ber, in dhano, to ang'o ma Ruoth Nyasaye dwaro kuomi, mak mana timo gima kare, hero ng'uono, kendo wuotho gi Nyasaye mari gi mwolo"?

Yesu nowacho ne Satan ni "Lam Ruoth Nyasaye mari, kendo itine kende". Kuom moko kuom Jo-Farisai ma ne luwo chike, Yesu nowuoyo kuom Isaya 29:13 kama: "Jogi miyowa luor oko gi dhokgi, to chunygi ni mabor koda, gilamo ma nono, puonjgi gin mana chike ma dhano puonjo". Lamo mamoko ma nonooriwo malaike, tipo ma ok ler, ji, joma onge ng'eyo, kod lamo jachien.

Yesu nomiyo ringrene mar ringruok kaka misango kende ma ne nyalo golo richo kuom dhano. Nyasaye ne oyie chiwo mare ka ochiere kowuok e bur kendo e yo ma kamano ne oyudo loch kuom tho kod teko ma Satan nigo kuom dhano. Thuolo mar wecho ne ji richo kod winjruok ne obedo mayot ne ji duto ma ne oyiero keto geno kod winjogi kuom Kristo. Joma oseyudo winjruok gi Nyasaye kuom weche mag richo nyiso hera margi kuom luor, luor kod lamo ne Nyasaye.

Ng'ato bedo ng'at ma chiwore kata ma ja dini sama kowuok e chunye ma iye, e chunye, kod e chunye, otiyo ne Nyasaye kokalo kuom tije mabeyo kendo omiyo Nyasaye mare luor kata luor. Ng'ato nyalo neno ng'ato kaka Jakristo ma ohero dini ahinya, kuom neno tije duto mabeyo ma otimo to ok ong'eyo chuth gik ma miyo otimo timbego. Kuom ranyisi, gombo mare mar ng'eyo dhano, kata yudo duoko mar Nyasaye kuom luwo chikene ok en lamo mar adier nikech onge luor, luor, kata luor ma nitie. Tich ok en lamo, kata obedo ni nyalo konyo ng'ato mak mana ka owuok e chuny ng'ato ma iye ma hera miyo otimo kamano. Nyasaye kende ema ong'eyo gombo mar "chuny" dhano. Hera, yie kod tim dwarore e lamo.

Penjo

1. Lamo mar ng'ato nyalo bedo ma nono kendo Nyasaye ok oyiego.
T. ___ F. ___
2. Ka ne otimo dwaro mar Nyasaye kuom chiwore owuon kaka misango kende ma Nyasaye oyiego, Yesu ne lamo Nyasaye.
T. ___ F. ___
3. Ang'o ma ne en loch kuom tho?
 - a. ___ Goro Kristo e musalaba
 - b. ___ Kristo chiwo chiwo mar richo
 - c. ___ Chier mar Kristo
4. Ji ok ong'eyo ka be tije mabeyo ma ng'ato timo gin lamo kata tim mondo oyud pak kuom jomoko.
T. ___ F. ___
5. Kaka Nyasaye ong'eyo chuny dhano ong'eyo ka lamo mar ng'ato en mar adier kendo mar adier kata ma nono.
T. ___ F. ___

Somo mar 3.

Ng'ano ma Onego Olam?

"Nyasaye en roho, ok mar ringruok, kendo jogo ma lamo nyaka lame e roho, ok en tim mar lamo to en ranyisi mar winjo kod hera mar ng'ato ma iye kendo e adier, adier kendo mar adier ok miriambo kod miriambo. Ng'ato nyalo bedo gi rieko duto (adier) to onge hera to lamo mare ok oyiego. En mana ma nono kendo onge tiende.

Johana 4 ndiko mar 24 lero ni "'Nyasaye en Roho.' Weche gi nigi achiel kuom adier mayot molooyo, to madongo molooyo, ma osepodho e it dhano matho Adiera margi en achiel kuom duong' madongo mag fwenyruok kendo giloso giko marach mar paro mar dhano.

1. Nyasaye en thuolo chuth kuom gik moko duto ma geng'o piny kod kinde kendo kuom mano ok ochung' e hekalu.
2. Nyasayeno oken ng'at ma nigi ringruok, kaka jogo ma lamo tipo ma ok ler ng'ado.
3. Ni En ok en teko ma ok nenre, kaka [moko] jo sayans paro to en Ng'at ma Nitie.
4. Ni Oting'ore malo molooyo dwaro duto mag hekalu, misango, kod mamoko, ma gin ber ne dhano, to ok ne Nyasaye."

Injili ma nigi weche ang'wen ., s. 149, J.W.

Ndiko wacho ni kido mar Nyasaye en:

- Hera
- Ngima
- Adiera
- Owinjore, maler kendo makare
- Jang'uono
- Kwe
- Jadieri

Ang'o ma kelo mor ne Nyasaye?

"Ang'o ma Ruoth Nyasaye dwaro kuomi mak mana timo gik mowinjore kendo hero ng'uono kendo wuotho gi Nyasaye mari gi mwolo" kowuok e Mika 6 ndiko mar 8)? Yesu ne ok ogwedh to ne en gi weche mager ne jotelo mag dini ma ne ok luwo dwaro mag Ruoth: "Masira un, un jopuonj mag chik kod Jo-Farisai, un jowuoro, nikech uchiwo achiel kuom apar [kwan ma ne ogol, achiel kuom apar] mag gik ma ng'we ng'ar ma utimo kaka mint, dill, kod kumin [kata ne joma tin molooyo, to un ng'at ma nigi ng'eyo matin molooyo]. ng'uono, kod adier ne onego utim gik ma bang'e, ma ok uweyo gik machon." Jotelo gi ne dwaro ni chik obed gi ng'eyo mar ringruok ka giparo ni gichopo dwaro mar Nyasaye to ne giweyo dwaro mare, kido mare.

E Lendo mar Got, Matayo 5, Yesu nonyiso timbe kod paro moko ma morne, kuom wacho ni "Ogwedhe" ma nyiso ni Nyasaye mor kendo otimo gweh ne jogo ma:

- a. **Odhier e chuny**– jogo ma ong'eyo richo margi giwegi kod tim makare mar Nyasaye.
- b. **Kuy**– jogo ma ok mor gi olo margi mar roho mopogore gi jogo ma ok mor gi chandruok margi mar ringruok e ngimagi.
- c. **Muol**– jogo ma ok nigi nyadhi, ma nigi nyadhi kata ma nigi nyadhi.
- d. **Kech kod riyo kaachiel mar tim makare**, – jogo ma kinde ka kinde dwaro ng'eyo kendo timo gima kare kendo ma moro Nyasaye.
- e. **Jang'uono**– Ong'at ma nigi ng'uono, ok en ng'at ma ng'ado bura kata ng'ado bura.
- f. **Maler e chuny**– jogo ma nigi chuny mar adier, ma onge gik ma miriambo, ma onge gimoro amora ma ketho lowo, ma ketho, ma ketho .
- g. **Joma kelo kuwe**– jogo ma dak e kwe gi jowetegi kendo konyo jomoko mondo otim kamano.

Wachokendo utim kaka jogo ma dhi ng'adnegi bura kaluwore gi chik ma chiwo thuolo, nikech bura ma onge ng'uono ibiro nyis ng'ato ang'ata ma pok onyiso ng'uono [mana kaka chik mar Singruok Machon ne ogolo ma

ongé ng'at ma ng'iyo gik moko]. Ng'uono loyo bura (Yakobo 2:12-13)! Chik (chik) dwaro kum to Nyasaye miyo ng'uono ne jogo ma ni e Kristo.

Yesu nopenjo ni "Iparo ni en ng'ano kuom jogo adek ma ne en jirand ng'at ma ne odonjo e lwet jokuo?' Jalo ma ne ong'eyo chikno nodwoko ni, 'Ng'at ma ne omiye ng'uono.'"

"Bed joma ng'won kendo ma ng'uono e kindwa, uwene richo mag jowetenu, mana kaka Nyasaye noweyonu richo mag Kristo".

"Kik ung'ad bura, mondo kik ung'adne bura bende, nikech kaka ungolo bura ne jomoko, ibiro ng'adne bura".

Jokristo nyaka bed jorit kaka gitimo gi a. ng'ato ang'ata ma ketho ng'at ma ohero; b. ng'at ma timo richo, oloko chunye kendo odok; kendo c. jogo ma ng'ado bura kendo pok oloko chunyi kendo odok ir Kristo.

Kido duto mag Nyasaye nyaka donjre e tiende mar chal mare kata tipo mare ma Nyasaye nolosogo dhano. Nyasaye bende nomiyo dhano riekó ma miyo onyalo paro, ng'ado paro, nono kendo yiero. Ng'ato ne nyalo yiero dhi nyime bedo kaka Nyasaye kuom ng'eyo adier, nyiso ng'uono, dwaro tim makare, kod luwo winjuok ma nigi kuwe, kata ne nyalo yiero mondo kik otim kamanó e yo ma kamanó mondo odong' ka okethore e winjuok mare gi Nyasaye, Wuon mare kendo Jachuech mare.

Kaka dhano duto osetimo richo kendo dwarore ni owenegi richo, nyalo mar paro ma Jachuech mare omiye miyo dhano loko yore mage, yudo weche mag richo, kendo ochako dak kaka Kristo. Ne jogo ma ni e Kristo, Paulo nondiko ni, "Omiyo, kaka oganda ma Nyasaye oyier, maler kendo ma ohero ahinya, rwakruok gi ng'uono, ng'uono, mwolo, muolo, kod horuok. Ubed gi ng'uono e kindwa kendo uwene ng'ato ka ng'ato kuom ng'ato ka ng'ato. Wene ng'ato ka ng'ato kuom jowetenu. achiel". Ka gidongo e igi, Jokristo biro nyiso tipo mar Nyasaye kendo nyiso olembe mag Roho ma gin "hera, mor, kuwe, kinda, ng'uono, ber, yie, muolo kod ng'uono".

Kido mag Nyasaye ma osewach malo kanyo ok nyal winjo, winjo, ng'iyo, neno kata winjo. Ka ng'ato oneno timbe kod paro mag Yesu, onyalo ng'eyo Wuoro ma en gima Yesu nowacho ne Filipo.

Wadwaro ahinya hera kod weche mag weche mag ng'uono. E chal marwa mar richo kod ng'anjo, owinjore watho, ma bura dwaro. Nyasaye kokalo kuom ngima, tho kod chier mar Yesu miyowa thuolo mar yudo weche mag weche. Ka ng'ato oseylie gi mich mar Nyasaye mar weyo ne ji richo, Kristo, kokalo kuom yie kod winjo, nitie paro mar hera, kuwe kod erokamano e kindgi ma iye, kendo nitie gombo ma wuok mar nyiso herano e yore mopogore opogore, weche, paro kod timbe.

Ang'o ma Nyasaye Neno kendo Owinjo?

Dwol maber mar dwol mar dhano kata weche ma wuok e chuny dhano.

- Pesa ma imiyo kata gik ma miyo pesa imiye.
- Weche mag wende kata paro ma wuok e chuny ma wechego kelo.
- Weche mag lamo kata chuny motuo kata ka en gima tek mondo onyis kaka owinjo.
- Lendo ma ne ogolo kata lendo ma ne otimre.
- Chiemo mar Ruoth kata paro chiwruok mar Kristo mar ng'uono kod chier.
- Kuong'ruok mar chokruok kanyachiel kata kuong'ruok mar gero jomoko ka gichokore.
- Somo Muma kata paro matut kuom Wach Nyasaye.
- Bedo gi ngima maber mar timbe mabeyo kata bedo gi ngima mar chiwruok.

Kuong'ruok ma pile ka pile mar nyiso kata nyiso tipo mar Nyasaye en chiwo "... ringreu kaka misango mangima, ma ochiw ne Nyasaye kendo ma morne. Kido mar lamo ma kamano owinjore."

Jakristo ma nigi erokamano biro manyo yore kod thuolo mag nyiso erokamano ne Kristo kaka jawar mare. Obiro dak machiegni gi ranyisi mar Yesu kaka nyalore, kendo otemo ng'eyo dwaro mar Nyasaye ma ne omiyo kokalo kuom joote kokalo kuom Roho Maler. Jakristo biro goyo erokamano kuom timbene duto ma oting'o paro ngima Kristo, thone, lierne kod chier mare sama ochamo "Chiemb Ruoth."

Penjo

1. Lamo mar ng'ato nyalo bedo ma nono kendo Nyasaye ok oyiego.
T. ___ F. ___
2. Ka ne otimo dwaro mar Nyasaye kuom chiwore owuon kaka misango kende ma Nyasaye oyiego, Yesu ne lamo Nyasaye.
T. ___ F. ___
3. Ang'o ma ne en loch kuom tho?
 - a. ___ Goro Kristo e musalaba
 - b. ___ Kristo chiwo chiwo mar richo
 - c. ___ Chier mar Kristo
4. Ji ok ong'eyo ka be tije mabeyo ma ng'ato timo gin lamo kata tim mondo oyud pak kuom jomoko.
T. ___ F. ___
5. Kaka Nyasaye ong'eyo chuny dhano ong'eyo ka lamo mar ng'ato en mar adier kendo mar adier kata ma nono.
T. ___ F. ___

Somo mar 4

En karang'o Kata Owinjore Ng'ato Olam?

Ka ng'ato obedo misango mangima, obiro lamo Nyasaye kinde duto kendo e gik moko duto ka omiyo Nyasaye erokamano, duong' kod pak ka odwaro yore mag:

- a. Kony nyithindo mamoko mag Nyasaye kod joma nigi chandruok.
- b. Jiw jomoko mondo odagi ngima mar chiwruok.
- c. Lando wach mar wecho mag weche kod warruok; ngima, tho, liel, chier kod dhi e polo mar Kristo.

Jokristo ok onego owe (we, oweyo) bedo gi, gero kata riwruok gi jomoko e Kristo, ka ok ing'iyi kinde kata kama gichokoree. Gibiro bedo jo adier ne Jawargi, ne Oda mare, ne ogandane kendo ok gibi yudo wich kuot. Paulo ne ok yudo wich kuot nikech nowacho ni "ok awinjo wich kuot kuom wach maber, nikech en teko mar Nyasaye mar warruok".

Paulo bende noketo wachno e yo ma kamano "Omiyo, nikech usechier gi Kristo, ket chunyu [ng'ato duto] kuom gik ma ni e polo, kama Kristo obet e lwet Nyasaye ma korachwich. Ket pachni kuom gik ma ni polo, to ok kuom gik mag piny [gik ma inyalo pong'o chunyi] nikech isetho, kendo ngimani sani opondo gi Kristo e Nyasaye. Ka Kristo, ma en ngimanu, biro chieo, e kindeno un bende ubiro chieo kode e duong'." "We kuwe mar Kristo otel e chunywu, nikech ne oluongi mondo ubed gi kuwe kaka fuoni mag ringruok achiel. Kendo bed gi erokamano. We wach Kristo obed e chunywu ahinya ka upuonjore kendo upuonjo jowetenu gi rieko duto, kendo ka wer zaburi, wende mag lamo kod wende mag roho ka un gi erokamano e chunywu ne Nyasaye. Kendo gimoro amora ma

utimo, kata gi wach kata gi tim, utim gigo duto e nying [loch] mar Ruoth Yesu, ka udwoko erokamano ne Nyasaye Wuoro kokalo kuome”.

Ranyisi ariyo maluwo gi Jokristo ma Jo-Yahudi kod ma Jo-Jentail ma ne ochokore, kendo ok onego okaw kata achiel kuomgi kaka chik, to en tim e kuonde mopogore opogore.

“Omiyo jogo mane oyie wachne ne obatise, kendo e odiechieng’no ne omedore ji madirom gana gi gana adek. Kendo ne gichiwo ahinya e puonj mar joote kendo bedo e riwruok, e ng’ado mkate kod lamo. ng’wono gi ji duto”.

“Jogo ne odhi nyime kendo ne giritowa e Troa, to ne wawuok Filipi bang’ ndalo mag Mkate ma Onge Yie, kendo bang’ ndalo abich, ne wachopo irgi Troa, kendo ne wabedo kuno kuom ndalo abiriyo. ne owuoyo. Wach mar dho Grik miluongo niok olando kaka ondik e Bibilia moko kaka .mbaka, tiende en wuoyo, wuoyo gi ng’ato, ng’ado bura, wuoyo]kodgi, ka en gi gombo mar wuok odiechieng’ maluwo, kendo nomedo wuoyo mare nyaka auchiel otieno .

Lamo Nyasaye kuom tiyone, puonjo, wer, kod jiwo ok en mana romo kanyachiel e odiechieng’ moro amora.

Penjo

1. En karang’o ma Jakristo onego olam Nyasaye?
 - a. ___ Pilepile
 - b. ___ Jumapil
 - c. ___ a kod b
2. Gimomiyo wachokore kanyachiel en mondo .
 - a. ___ Jerruok e kindu gi nyawadgi
 - b. ___ Riwruok gi jomoko
 - c. ___ Jiw bedo gi yie
 - d. ___ Gik moko duto ma malo
 - e. ___ a kod b
 - f. ___ a kod c
3. Paro mag Jokristo onego oket pachgi kuom moro Nyasaye kar keto pachgi kuom miyogi mor giwegi
T. ___ F. ___
4. Nyaka waluw ranyisi ma ni e Singruok Manyien.
T. ___ F. ___
5. Gimoro amora ma Jakristo timo onego otim gi erokamano.
T. ___ F. ___

Somo mar 5

Kae Ng’ato Onyalo Lamo?

Ka Nyasaye nogonyo Nyithind Israel kuom ng’anjo mar Misri, noloso singruok kodgi ma ne oriwo hema mar romo ma jadolo mare ne chiwo misango ne Nyasaye. Bang’ higni mang’eny bang’ ka ne gisebedo e Piny mar Singo, Suleman nogero hekalu e Yerusalem mondo gilamo kendo gichiwo misango. Bang’ higni moko, Yesu nowacho ne dhako ma ja Samaria ni, “Yiena, dhako, kinde biro ma ok ibi lamo Wuoro kata e got Gerizim kata e Yerusalem Johana 4 ayat 21. E singruok manyien mabiro lamo ok bibedo e hekalu ma dhano oloso kata kuonde moko makende to e chuny dhano, hekalu mare.

Singruok Manyien ne oketho lamo ma ne itimo e Hekalu mar Singruok Machon. "Yesu sani oseyudo tij lendo ma malo moloyo, nikech singruok ma en-go ochung'ne singruok mabeyo moloyo. Ka singruok mokwongo ne ongee ng'ukni, dine ok owinjore gi manyo singruok mar ariyo, to Nyasaye noyudo gimoro marach kuom ogandane ka nowacho ni, "Ne! Ruoth Nyasaye wacho ni ndalo biro ma abiro keto singruok manyien gi jo Israel kod jo Juda. Ok obi bedo kaka singruok ma ne atimo gi jodongogi e kinde ma ne amako lwetgi kendo gologi oko mar piny Misri. Nikech ne ok gidong' motegno e singruokna, ne ok awinjogi, Ruoth Nyasaye owacho. Nimar mae e singruok ma abiro timo gi ot mar Israel bang' kindeno, Ruoth Nyasaye owacho: Abiro keto chike maga e pachgi kendo abiro ndikogi e chunyi. Abiro bedo Nyasayegi, to gin bende gibiro bedo ogandana."

Ka chiwo ringre mar piny ne Nyasaye kaka chiwo mar richo, chiwo mar ng'uono, Yesu notimo singruok machon, gi lamo mare mar Hekalu, ma ne Nyasaye omiye kokalo kuom Musa, kendo noloko singruok manyien ma ne ochung'ne sing'o mabeyo moloyo gi dhano ma owar bedo Hekalu mar Nyasaye: "Be ok ung'eyo ni un hekalu mar Nyasaye? ng'ato ang'ata ma ketho hekalu mar Nyasaye, Nyasaye biro ketho hekaluno. ... "Kata ok ung'eyo ni ringreu en hekalu mar Roho Maler ma ni e iwu, ma un-go kuom Nyasaye? Ok un mag un uwegi, nikech ne onyiewu gi nengo maduong'. Omiyo, miyo Nyasaye duong' kuom ringreu".

Kaka Jokristo gin hekalu mare kendo Roho Maler odak e igi, nyaka "uchiw ringreu kaka misango mangima, maler kendo ma Nyasaye oyiego, ma en lamo maru mar roho".

Kata kama ochung'ie kata kaka ogere ok en gima duong'. To gombo, gombo mar paro, kod paro mar joma ni e Kristo gin gik madongo. Kaka ng'ato dak e ngimane kendo timo gi jomoko, kendo dwoko kuom chiwo mwandu mage, pesa, thuolo kod nyalo mare e ma en gima duong'. Chiwruok marwa mangima, timbe ma ni e ngima marwa, onego otimre kuonde duto kar bedo e kabedo ma nenore, kaka Got Gerizim, Yerusalem kata gedo mar kanisa ne Nyasaye en roho ok en gima duong', ring'o kod remo.

Kido mar Nyasaye mar Hera, ler, muolo, tim makare, ng'uono kod yie gin gik ma dwarore mondo Jokristo obed misango mangima.

Penjo

1. Bende Singruok Manyien ne oketho lamo ma ne itimo e hekalu mar Singruok Machon?

T. ___ F. ___

2. Chiwruok mar Yesu mar ng'uono

- ___ ne oketho Singruok Machon
- ___ ne ochopo singruok machon
- ___ noketo singruok manyien
- ___ Gik moko duto ma malo
- ___ a kod c
- ___ b kod c

3. Jokristo sani gin hekalu mar Nyasaye nikech Roho Maler odak e igi.

T. ___ F. ___

4. En kanye ma ng'ato nyalo lamo Nyasaye sani?

- ___ Got Gerizim
- ___ Yerusalem
- ___ Kambi mar chokruok mag kanisa
- ___ E kind ng'ato ka ng'ato

5. Hera, ler, muolo, tim makare, ng'uono kod yie gin gik ma dwarore mondo Jakristo obed misango mangima.

T. ___ F. ___

Somo mar 6

Ere kaka Ng'ato Nyalo Lamo?

Ng'eyo gima lamo, ng'ano, karang'o kod kanye onego okony e ng'eyo kaka onego olam. Kapo ni chiwore kaka misango mangima en yo mar ngima mar tiyo ne ji to nitie timbe mang'eny ma ng'ato nyalo timo kendo onego otim ma nyalo kwanre kaka lamo. Kata kamano, nyaka gibed gi gombo mar bedo kaka Kristo ahinya kuom luwo ranyisi mage ka gimiyi Nyasaye duong', luor, pak, kod lamo.

Ng'ato onego olam e kit ngimane mar roho kendo e adier [kowuok e chuny ok e tim], ma dwaro ng'eyo. Lamo ok en tim moro ma ng'ato timo e ringruok, en tim mar lamo, to en gima wuok e iye, ma wuok kuom hera kod gombo mar miyo ji luor, pakgi, kendo morogi. Ng'at ma ok nyal timo gimoro amora mar ringruok pod nyalo lamo kendo tiyo ne Nyasaye.

Kuong'ruok mar hera, lamo, kod pak ma wuok e iye mar dhano, chunye, kod kar bet mar winjo, winjo, kod paro en tiyo ne ji, .lamo mar adier. Inyalo timo kamano kendi kata gi grup. Timbe ma kamago ma onge ng'eyo kod winjo mar hera, lamo, kod pak ma itimo gi gombo mar luwo chik moro kata ma keto pachgi kuom ng'ato en lamo ma ongee tich. Yesu nowacho ni "jogi miyo luor gi dhokgi, [dwol winjore], to chunygi [onge paro] ni mabor koda, gilamo ma nono.

Ka paro kod winjo mag ng'ato ochung'ne ng'eyo Nyasaye kendo gin gi winjuok machiegni kode, to mano nyiso ni osepuonjo ringregi duto mondo ohero, olam, ogo pak, otiyo, kendo olam Nyasaye gi gombo mar adier kendo mar adier mar moro Nyasaye [Roho kod adier - ok en tim mar miriambo kata tim moro mar lamo]. Koro osebedo moikre mar tiyo ne Nyasaye e roho kod adier. To ang'o ma ng'ato onego otim sama otiyo kata olamo Nyasaye?

Ng'ato nyalo somo e bug Chakruok ni kinde ma Nyasaye ne golo nyithind Ibrahim kuom tuech e piny Misri, ne oketo singruok kodgi. E winjuokno, ne oyiero grup mar ji ma ne dhi tiyone kaka jodolo mondo ogol misango mag le ne gin giwegi kod ne ji duto. Nyasaye kokalo kuom Musa nomiyogi chike maler ahinya kuom kaka ne onego otim tijgi mar chiwo misango.

Bang' higni mang'eny Nyasaye nobiro e piny e kit dhano ma iluongo ni Yesu ma ja Nazaret, ma en Kristo. Ne odak kaka achiel kuom gik ma nochueyo ma ne ochung'ne tem machal gi mar dhano to ne onge richo omiyo ne obedo misango malong'o mar richo kuom chiwore owuon ne Wuoro kaka misango mar remo ma ne dwarore mondo ogol richo mag dhano. Jaote Johana e Fweny 1:6 wacho ni "Osemiyo wabedo Pinyruodh jodolo mag Nyasaye Wuon mare."

Chike ma Nyasaye ne omiyo jodolo mag Singruok Manyien bende ne gin maler kata obedo ni ne opogore ahinya gi ma ne ondiki e Singruok Machon. Jodolo mag Singruok Manyien, chwo kod mon e Kristo, onego obed misango mangima kaka gitiyo ne Nyasaye pile ka pile kuom timo timbe mabeyo, jiwo jomoko mondo obed jo adier, kendo chiwo erokamano, pak, kod lamo .

Penjo

1. Kaka Jakristo chiwo ngimani ne Kristo kaka misango mangima en yo mar ngima mar lamo kod tiyo ne ji.
T. ___ F. ___
2. Lamo e roho kod adier wuok kuom ng'at ma iye ma dwaro .
 - a. ___ Ng'eyo
 - b. ___ Timbe moko mag ringruok

- c. ___ Dwaro mar miyo luor kod pak
 - d. ___ a kod b
 - e. ___ a kod c
3. Lamo timore mana e chokruoge mag grup.
T. ___ F. ___
4. Nyasaye kokalo kuom Musa nomiyo ji chike maler kuom kaka ji e kindegi onego lame.
T. ___ F. ___
5. Chik ma Nyasaye chiwo ne ogandane ma nigi winjruok manyien en tiyo ne Nyasaye pile ka pile kuom timo timbe mabeyo kendo kuom chiwo erokamano, pak kod lamo ne Nyasaye kowuok e chunygi.
T. ___ F. ___

Somo mar 7

Chokore nyaka e gedo

Biblia ok chiw yore maler mag kaka onego otimre kata kama onego otimre kanyachiel. Yesu e wuoyo gi dhako ma Ja-Samaria, ne owacho maler ni lamo ma ne dhi timore e kinde mabiro ne ok en kuom kama ne dhi bedoe.

“Chokruok mag kanisa mokwongo ne oting’o kaka jokanyo duto ne tiyo, ne timo gik moko giwegi, ne gin thuolo, ne gin gi gombo, kendo ne gidonjo e gik moko e yo maler (nenno kaka ranyisi, Jo-Korinto Mokwongo 14 ndiko 1 nyaka 33 kod Jo-Hibrania 10 ndiko 25). tij kanisa ma kindegi kod ma ochung’ne riwruok.” Ne giromo e udi mag hekalu kuonde ma ji mang’eny romoe, kendo ka Jo-Yahudi kod Jo-Rumi ochako timo negi kum, udi mag hekalu kod mtoka ma ne ochung’ne Solomon ne ok yudore.

Jandik-Hibrania no chiwo paro ne Jokristo ni “Kendo waparre mondo wabed gi hera kod tije mabeyo, ma ok wawe chokruok [ma yiero gi gombo mar weyo chokruok gi Jokristo mamoko] kanyachiel, kaka jomoko timo, to wajiwire, kendo kaka uneno ni Odiechieng’no chopo machiegni”. Gima ne oket maler ne en chokruok kanyachiel, bedo gi rieko kuom pek kod gik ma ne chando ng’ato ka ng’ato, kendo jiwo Jokristo wetene mondo odagi gi yie kendo otim tich ma moro Nyasaye kendo ma konyo jomoko.

Ang’o ma miyo ji weyo chokruok kod riwruok? Nitie gik ma nyalo timore ma ok nyal kwan. Nyalo bedo ni luoro mar yudo kum ne en e ma ne omiyo Kanisa mokwongo obedo gi geno maduong’ie molooyo. Jokanyo ma ok ohero ji ma ng’iyore giwegi, ma locho kendo rito kido mag dhano, ma ok ng’iyogi, ma ok owinjore gi weche mag yuto mwandu kata mag ngima kod gik mamoko mang’eny nyalo ketho winjruok. Mano ok onego obed kamano e kind Jokristo.

Ndiko ma wuoyo kuom Jokristo ma biro kanyachiel:

- Ji mang’eny ne ochokore kanyachiel ka gilamo.
- Jopunjre ne ochokore kanyachiel mondo gipog mkate.
- Ne ochoko kanisa kanyachiel ne gigolo ripot.
- Ne ochoko oganda kanyachiel - ne omiyogi oboke.
- Ka ubiro kanyachiel mondo ucham.
- E nyim ji duto, ng’ad ne jodongo ma timo richo.
- Chiw achiel kuomgi ne Satan.
- Som Ndiko kendo ipuonj imi ng’eyo mari kendo iwinj jomoko ng’eyo.
- Wer ne ng’ato ka ng’ato.
- Ka kanisa duto obiro kanyachiel e kama achiel.

Paulo nomiyo Jokristo ma Korinto yorego mondo olos timbegi bang’ ka ne gichokore. Ng’ato ka ng’ato ma lando wachno wuoyo gi dhano mondo omiye teko, ojiw kendo ojiw chunye. Ng’at ma wuoyo e dhok ma jogo ma

ochokore ok ong'eyo, gero en owuon, to ng'at ma lando wachno, gero kanisa ma ochokore. Agombo ni ng'ato ka ng'ato kuomu owuo e dhok ma ok ung'eyo to oganda ma ochokore to adwaro ni ubed gi jonabi. Ng'at ma lando wach maduong' moloyo ng'at ma wuoyo e dhok mopogore opogore, (mak mana ka ng'at ma loko weche, mondo kanisa oger).

Omiyo, en kamano bende kuomi. Ka ok uwuoyo dhok ma winjore, ere kaka ng'ato biro ng'eyo gima iwacho? Ibiro bedo mana ka iwuoyo e yamo. Maonge kiawa ni nitie dhok mopogore opogore e piny, kata kamano onge moro kuomgi ma onge tiende. Ka ok ang'eyo tiend gima ng'ato wacho, to an ng'at ma oko ne ng'at ma wuoyo, to en bende en ng'at ma oko ne an.

Adwoko erokamano ne Nyasayena ni awuoyo gi dhok mopogore opogore moloyo un duto; kata kamano, e chokruok mar kanisa, abiro hero wacho weche abich ma ng'ato nyalo winjo, mondo apuonj jomoko bende, moloyo wacho weche gana gi gana apar e dhok ma onge ng'at ma winjo winjo. Omiyo, ka kanisa duto ochokore e kama achiel, kendo ji duto wuoyo gi dhok mopogore opogore (gloóssais), to joma ok ong'eyo kata joma ok oyie obiro, bende ok gibi wacho ni isewuok e paro? To ka ji duto lando wachno, kendo ng'at ma ok oyie kata ma ok ong'eyo gimoro odonjo, ji duto ng'adone bura. Kendo kamano, weche ma ling'ling' mag chunye fwenyre; kendo omiyo, ka owito piny gi wang'e, obiro lamo Nyasaye kendo nyiso ni Nyasaye ni adier eiu. To ere kaka, owete? Kinde duto ma uchokore kanyachiel, ng'ato ka ng'ato kuomu nigi zaburi, ng'ato ka ng'ato nigi puonj, ng'ato ka ng'ato nigi dhok mopogore opogore, ng'ato ka ng'ato nigi fwenyruok, ng'ato ka ng'ato nigi tiend wachno. We gik moko duto otimre mondo oger ji. Ka ng'ato owuoyo e dhok ma ok ong'ere (gloóssees), mondo obed ji ariyo kata adek, ng'ato ka ng'ato e kar ng'ato, to ng'ato achiel mondo ogol tiend wachno. To ka onge ng'at ma nyalo loko weche, mondo oling' e chokruok mar kanisa, kendo mondo owuo gi en owuon kendo gi Nyasaye. We jonabi ariyo kata adek owuo, to jomoko ong'ad bura. To ka gimoro ofweny ng'at machielo ma obet machiegni, ng'at mokwongo oling'. Nikech un duto unyalo lando wach achiel achiel, mondo ji duto opuonjre kendo ji duto oyud jip. Kendo roho mag jonabi ni e bwo jonabi. Nimar Nyasaye ok en Nyasaye mar ng'anjo, to en Nyasaye mar kuwe, kaka e kanisa duto mag jomaler. We mon, kata monu, obed ma oling' e kanisa, nikech ok oyienegi wuoyo; to nyaka gibed joma winjo wach, kaka chik bende wacho ni. Kendo ka gidwaro ng'eyo gimoro, mondo gipenj chwogi giwegi e ot; nikech en gima kelo wich kuot ne mon mondo owuo e chokruok mar kanisa. Gik moko duto mondo otimre gi luor kendo ng'at ma wuoyo luwo ng'at machielo, kik ji duto owuo e kinde achiel."

Chokruoge mag Jo-Korinto ne opong' gi ng'anjo, ng'anjo, kod ng'anjo. Mondo olos chandruokno, Paulo nondiko kama:

- Jonabi ne onego owuo e yo maluwore, to ok e kinde achiel.
- Joma ne wuoyo ne onego oling' ka dhokgi ok nyal winjore kendo onge ng'at ma nyalo lokogi.
- Joma ne dhi wuoyo ne onego okawre ka giwuoyo e chokruok nikech Nyasaye ok en Nyasaye ma kelo ywak.
- Mon mag jonabi ne onego onyis luor ne chwogi kuom ok penjogi penjo e wang' ji duto, to ne nyaka giyud ler e ot ma gin-go.
- "We gik moko DUTO otimre e yo makare kendo e yo makare" OK nyis ni nyaka bed ni nitie chenro kata tim moketi ma onge ng'ato ang'ata .gik ma ng'ato timo e kinde ma ok owinjore kata obedo ni en wer, lamo kata wuoyo.

Gik ma nyaka wapuonjre

- Puonjruok en gima duong' moloyo winjo wach .
- Bedo gi chenro kod winjo wach en gima duong' ahinya
- Ka Jokristo duto okawo okang'no, mano jiwo ji duto .
- Dongruok en gima dwarore mondo ng'ato obed motegno
- Luor ne jomoko medo winjruok

- Luor mar chik kod timbe ok nyal weyo .

Penjo

1. Chokruok mag kanisa ok onego oket kaka tim mar lamo, to nyaka jiw ji mondo gibed gi ng'iyo.
T. ___ F
2. Jokristo onego ojiwre mondo otim tije mabeyo kendo obed jo adier ka gichokore kanyachiel.
T. ___ F
3. Ne nitie chandruok kod ng'anjo e kanisa mar Korinto nikech thoth ji ne keto gik ma gidwaro timo mokuongo.
T. ___ F
4. Gipuonjo, gero, miyo jomoko luor kod bedo gi ng'ato ka ng'ato e paro en gima duong' ahinya ka gichokore.
T. ___ F
5. Gima duong' momiyo wachokore kaka ringruok mar Kristo en mondo wajiw kendo oger.
T. ___ F

Somo mar 8

Wer

Nyiem gin yore ma nyiso kaka ng'ato winjo e chunye kata sigu, mor kata kuyo, kod winjo mag roho kata mag ringruok. Weche kod wende nyalo bedo mag mor owuon, ma nyiso ng'at ma wahero, kata mar pak ne Nyasaye. Weche bende gin gik ma puonjo ji mondo oket yie, gik matimore, kod ji e paro mar ng'ato.

Wer mar Singruok Machon

“Bi, wawer ne Ruoth Nyasaye, wawer gi mor ne kidi mar warruok marwa, wabi e nyime ka wagoyo erokamano, kendo wagoyo koko mar mor ne en gi zaburi” (Zaburi 95:1-2).

Nyasaye nomiyo Musa chik niya “Koro, ndik wendegi, upuonj Jo-Israel, mondo giwer, mondo obed neno ne an e wigi. Ka asekelogi e piny ma pong' gi chak kod kich, piny ma ne asingo ne jodongogi kuom lamo, kendo ka gichamo gik ma gidwaro, kendo gibiro pong'o pinyno. gin, ka gidagi kendo giketho singruokna.”

“Jehosafat noketo chwo mondo ower ne Ruoth Nyasaye kendo omiye pak [Nyasaye] nikech duong' mar maler mare ka gidhi oko e wi jolweny, ka giwacho niya: ‘Miyo Ruoth Nyasaye erokamano, nikech hera mare siko nyaka chieng’ ” (2 Koronike 20:21-22).

E singruok machon thoth wende ma itiyogo e wende tudore gi weche mag pak kod erokamano kuom gueth mag Nyasaye, hera ma nyaka chieng' kod ler.

Singruok ManyienWer

Nyithind Singruok Manyien mar Nyasaye onego ower wende mag pak ne Nyasaye kowuok e chunyi, e chunyi ma iye, kendo mondo gijiw jowetegi kuom wer.

"Omiyo, kaka oganda ma Nyasaye oyier, maler kendo ma ohero ahinya, rwakruok gi ng'uono, ng'uono, mwolo, muolo, kod horuok. Ubed gi ng'uono e kindwa kendo uwene ng'ato ang'ata ma un-go kuom ng'ato ka ng'ato. Wene richo kaka Ruoth noweyonu. Kristo mondo otel e chunywu, nikech kaka fuoni mag ringruok achiel [Ja-Yahudi kod jatich; gimoro amora ma utimo, kata gi wach kata gi tim, utim gigo duto e nying Ruoth Yesu, ka udwoko erokamano ne Nyasaye Wuoro kokalo kuome.”

Jo-Efeso 5:15-20- Paulo e barua ma ne ondiko ne Jokristo ma Efeso wacho ni “Omiyo, ubed gi ritruok ahinya kuom kaka udak — ok kaka joma onge rieko, to kaka joma riek, ka utiyo gi thuolo moro amora maber, nikech ndalo gin ma ok beyo. dwaro mar Ruoth en. Ok onego umer gi divai, ma kelo timbe mag anjao. To, pong’ gi Roho. Ka giwuoyo gi jowetegi [nyalo bedo ni wero ma dwoko kata ma ok ng’iyo] gi zaburi, wende mag lamo kod wende mag roho. Wero kendo loso wende (weche) e chunyi ne Ruoth, kinde duto udwoko erokamano ne Nyasaye Wuoro kuom gik moko duto, e nying Ruoth Yesu Kristo.”

Paulo nyiso Jokristo ma Kolose ni wer keto ler kuom kaka ng’ato paro kaka ng’ato nyiso kaka owinjo e chunye kuom Nyasaye. Paulo ok onyis weche matut matuomo wer ma ng’ato ka ng’ato wer kata ma ochokore. Mopogore, onyiso ni ng’ato nyaka bed gi tim mar erokamano kowuok e chunye. Kata obedo ni wer mar ng’ato en kama ng’ato owere, onego ochung’ne winjuok mar ringruok, puonjo kendo jiwo ng’ato kendo goyo erokamano ne Nyasaye en lamo.

Nitie gik mathoth ma nyalo konyo e wer kendo loso wende kata thum e chunyi ne Ruoth .

- a) Wer – ng’ado ng’injo [mar gige thum, ng’injo mag dwol kata ng’injo mag chuny].
- b) Kaka loso thum e chuny – winjo kod winjo gi adier
- d) Ne Ruoth – ma ochung’ne Nyasaye
- e) Adier kendo adier, ok en gik ma ji loso kata ma ji loso to gin gik ma timore e dhano ma iye, chuny kata roho, ma en ng’et dhano ma ohero kendo lamo.
- f) Ng’ato nyalo wer ne ng’at machielo kata ka ochokore kata ok ochokore.

Ndiko mamoko mag Singruok Manyien ma tudore gi wer .

- “Abiro wer gi chunya, to bende abiro wer gi pacha” (1 Jokorintho 14:12-17; 26).
- “Be nitie ng’ato ma mor, mondo ower wende mag pak” (Yakobo 5:10-13)
- “Puoch ne Ruoth Nyasaye, un Jo-Yahudi duto, kendo werne, un oganda duto” (Jo-Rumi 15:7-11) .
- “E nyim oganda, abiro wer pak mari” (Jo-Hibrania 2:10-12) .

Wer mondo ng’ato oyud mor mulo chuny ng’at ma oko to wer ma wuok e chuny nyiso kaka ng’at ma iye winjo. Omiyo, gimoro amora ma ng’ado paro mag chuny kendo bedo ma mor ne it, bed ni en thum ma winjore, gige thum kata wende, weyo moro Nyasaye.

Oboke machuok mar wer.

Ng'a:

“Upong’ gi Roho, wer kendo wer e chunywu ne Ruoth - mar ng’ato ka ng’ato .

Kanye:

Kaka chokruok:

E kind chokruok, abiro wer pak ne in .

Kaka ng’ato ka ng’ato

Upuonjre kendo upuonjre gi rieko duto, kendo ka wer zaburi, wende mag lamo kod wende mag roho ka un gi erokamano e chunywu ne Nyasaye .

Kar ang'o:

Be nitie ng’at ma mor? We mondo ower wende mag pak .

Nade:

Ne abiro wer gi chunya, to bende ne abiro wer gi pacha.

Nitie paro mopogore opogore kuom gima nyalo miyo wer Nyasaye oyiego e bwo Singruok Manyien. Ng’ato nyaka ng’ad bura mabor gi paro kata yie ma en-go owuon kendo oler ndiko e yo ma luwore gi kaka ondikie, to ok e yo ma ok owinjore. Goyo weche kowuok e paro ma ok kare kelo giko ma ok kare:

- a. Lamo timore e ‘tich mar lamo’ omiyo wer ma oyiego nyaka timre e chokruok mar ‘tich mar lamo’.

- b. Nyaka wer wer obed mana wende kata wero maromre nikech winjore keto pach kuom winjo maber ne ng'at ma winjo kendo en gik ma kelo mor .
- c. En mana wende ma winjore kanyakla kata ma nigi thum ang'wen ema oyiego
- d. Ka ng'ato nigi wende, mano nyiso ni kanyakla yiero wende ma ibiro wer .
- e. Wero kowuok e chuny ng'ato e yor thum ma ng'ato winjo, wero wende, thum ma winjore kata gi gige thum en gima oyiego mak mana ka ng'ato oketo pachne kuom dwol ma ng'ato winjo moloyo paro ma ni e chunye.
- f. Jatelo kata jatend wende en jatugo
- g. Jotelo mang'eny mag wende, jotelo mag grup, kata timbe mag pak gin gik ma kelo mor kata obedo ni ji mang'eny timo gik moko kanyakla kodgi kaka ka en mana jatelo achiel mar wende.
- h. Nyaka wer wer obed ma owuok e paro ma onge buge mag wende kata gik ma inyiso e skrin.
- i. Ka ng'ato oketo pachne kuom ber mar dwol en mor kata ka otiyo gi gige thum, a cappella kata ka otiyo gi dwol ma winjore.

Weche mag wer mar mor timore ka ng'ato oyiene mor mar wer kod thum mondo olo paro ma nyiso Nyasaye kowuok e chunysi kata obedo ni timore – a) ka gin gi gige thum kata ka onge gige thum e redio, TV kata CD, b) ka gichokore kata ka gin kendgi kata c) ka onge jatelo, jatelo achiel kata jotelo mang'eny. En adier ni ng'ato nyalo bedo gi winjo maduong' mar luoro, luor, luor kod pak e lamo Nyasaye e wende kendo e kindeno bende onyalo bedo gi mor kendo kata bedo gi puonj kuom thum kod thum mag dwol mamoko ma pako kendo lamo Nyasaye. En wach ma mulo chuny.

Penjo

1. Wero e bwo Singruok Machon ne en mar puonjo ji gimoro kendo nyiso pak kod erokamano ne Nyasaye kuom hera mare.
T. ___ F. ___
2. Jokristo ma Kolose ne wer mar puonjo kendo jiwo .
T. ___ F. ___
3. Kinde duto, wer ma Nyasaye oyiego nyaka wuok kuom chuny dhano ma iye, ma en chunye.
T. ___ F. ___
4. Gimoro amora ma geng'o chuny dhano mondo kik oket pachne kuom Nyasaye ka owero bende ogeng'o lamo e wende.
T. ___ F. ___
5. Wer kowuok e chuny en wach ma ng'ato ka ng'ato onego otim kata ka ng'ato ochokore kanyachiel kaka kanisa.
T. ___ F. ___

Lamo

Yesu nowuoyo kuom lamo e kinde ma ne otimo twak mare ma ji mang'eny iluongo ni 'Lendo mar Got' kowacho ni ."Kendo kinde duto ma ulamo, kik ubed kaka jowuoro ma ohero chung' e ute lamo kod e kona mag yore mondo ji onegi. Awachonu adier ni, gin gi duoko margi chuth! To kinde duto ma ulamo, donj e ot mari, uum dhoot, kendo ulem Wuoru ma opondo. "Ka ulamo, kik uwach weche maonge tiende kaka joma ok Joyahudi timo, nikech giparo ni gibiro winjogi kuom bedo gi weche mang'eny ahinya. Kik ubed kaka gin, nikech Wuoru ong'eyo gima udwaro kapok ukwaye" (Matayo 6:5-6) E Marko 11:17 Yesu wuoyo kuom Isaya 56:7 kowacho ni hekalu mar Nyasaye en kar lamo. Koro hekalu mar Nyasaye odak ei dhano.

"Odiechieng' moro, Yesu ne lamo e kama moro, ka ne otieko, achiel kuom jopuonjrene nowachone ni, 'Ruoth, puonjwa lamo, kaka Johana nopuonjo jopuonjrene'" (Luka 11:1). Bang'e, Yesu nodwoko wach ma ne owacho e Matayo 6:9-13 e twak mar lamo ma ne omiye e Lendo mar Got.

Ang'oma en gima duong' e kwayogi mondo opuonjgi kaka onego gilam? Bende jopuonjre Yesu ne ok ong'eyo kaka onego olam? Be nyalo bedo ni kaka jopuonjre ne neno lamo ne okethore nikech ne gineno kaka jotendgi mag dini, ma gin Jo-Farisai, lamo? Bende jodongo ne lamo kata be tudruok ma ne Nyasaye timo kodgi achiel kachiel ne chal gi lamo? E bwo chik ma ne Nyasaye omiyo kokalo kuom Musa, be jodolo, jonabi kata ruodhi kende e ma ne nyalo lamo Jo-Israel?

E singruok machon, jodolo, jonabi kod Hana ne lamo. Lamo maggi nenore ni thothne gin kwayo mag ng'uono, gonyruok kod kwayo mondo ogolgi kuom masira. Ne ok gin kendgi ka Daniel kod jomoko ne "lamo ka gichimo e hekalu," ma en kama Nyasaye ne nitie.

Lamo mag Singruok Manyien opogore ahinya gi ma ne ni e Singruok Machon nikech ne gin lamo mag weche mag roho ahinya. Luka ondiko e Tich Joote 10:1-5 ni jatend-jolweny ma Ja-Rumi ma nyinge Kornelio, ne lamo Nyasaye kinde ka kinde kendo ni Nyasaye ne winjo lamo mage.

Paro mar Ng'at ma Lamo

"Ji ariyo nodhi e hekalu mondo gilam, achiel ne en Ja-Farisai, to machielo ne en ja-osuru. Ja-Farisai ne ochung' kendo nolemo owuon niya, 'Nyasaye, 'Adwokoni erokamano ni ok abedo kaka ji mamoko, jokuo, joma ok tim makare, joma timo terruok, kata kaka ja-osuruni. An ng'at maber]. Kuom ndiko maluwogi, ng'ato winjo tie ni lamo mag joma mwol moloyo lamo mag joma ng'iyore ni gin jo adier winjore.

Lamo ma odwoko

Johana nyisowa ni Yesu e yien mar mzabibu kendo Jokristo gin ng'injo mag mzabibu. Ka ng'injo (Jakristo) ok odong' motegno e yien mar mzabibu (Kristo) tho timore kendo ng'injo (Jakristo) ng'ad oko kendo ogol oko – ok obed kendo e chal mar warruok. Jogo ma odong' ka oriwre gi yiend mzabibu gin e Kristo kendo lamo maggi yudore kaka gimiyo Nyasaye duong', to ok giwegi (Johana 15).

Gima Ogeng'o Lamo

Nyasaye ok nyal winjo lamo kinde duto nikech nitie gik moko, gik ma timore, paro kod gik ma geng'o lamo mar ng'ato mondo kik owinjre.

- Jakobo 4:2-3 . "Onge gima un-go, nikech ok ukwaye Nyasaye, ka ukwayo, ok uyud, nikech ukwayo gi gombo ma ok kare, mondo utim gik ma un-go e gombou."
- 1 Petro 3:7 . "Un chwo, e yo ma kamano, ubed gi paro maler ka udak gi monu, kendo ubed gi luor kaka joweteu ma niggi teko matin moloyo, kendo kaka jogo ma yudo mich mar ng'uono mar ngima, mondo kik gimoro ogeng' lamou."

Kinde mag Lamo

"Eka Yesu nonyiso jopuonjrene ranyisi moro mondo onyisgi ni nyaka gilam kinde duto kendo kik giwe. Owacho niya: 'E taon moro ne nitie jatend bura moro ma ne ok oluor Nyasaye kendo ne ok par dhano. Kuom kinde, ne ok oyie. To bang'e, nowacho e chunye niya, 'Kata obedo ni ok aluor Nyasaye kata ok apar kuom dhano, kata kamano nikech dhako ma chi lielni dhi nyime gi chando chunya, abiro neno ni oyudo tim makare mondo gikone kik omiya ng'ol kuom biro mare!' To Ruoth Nyasaye nowacho niya, "Winj gima jatend bura ma ok kare wacho. Bende Nyasaye ok bi kelo bura makare ne jogo moyiero, ma ywak ire odiechieng' kod otieno? Be obiro dhi nyime ketogi e kinde mabiro? Anyisou ni, obiro neno ni giyudo bura makare, kendo mapiyo. Kata kamano, ka Wuod Dhano obiro, bende obiro yudo yie e piny" (Luka 18:1-8)?

Jolup Kristo onego olam kinde ka kinde mondo okonygi loyo pek mag ngimagi ma pile ka pile ka gidak ne Kristo. Paulo wacho ni "ulemo kinde duto e Roho, gi lamo duto kod kwayo duto. Mondo ubed gi kinda duto, ulemo jomaler duto" (Jo-Efeso 6:18).

Lamo kod Chike ma .

Yesu

- Lamo mar ng'ato ka ng'ato - we okombe ni (tho mar Yesu ma rito kuom gode e musalaba) okalo, to dwaro Mari otimre
- Chik kuom Lamo – kik iti kod weche ma ongee tich
- Chik – lamo ma ji timo mondo onen ok winjre

Joote

- Lamo mar bedo gi chir – Bang' ka Petro nowethuolo gi bura
- Lamo mar Timo – Petro nolamo kendo nowacho ni, "Tabita chung"
- Ng'ato ka ng'ato – e od ang'ech kendo e otieno mar auchiel Paulo gi Sila ne olamo .

Joote kod Jokristo

- Chike madongo – ka ng'ato owinjo marach, mondo olam
- Ne jomoko – wadwoko erokamano kendo walamo kuomu kinde duto .
- Lamo mag ng'ato owuon – gero ng'ato owuon kendo lamo e Roho Maler
- Mondo iyud ng'uono – Lok chunyi kuom tim marachni kendo ilam .

Kinde duto, bed gi timo dwaro mar Nyasaye mokuongo e chunyi. Lamo kinde ka kinde. Lamo nyalo bedo machuok kendo ma ng'ato nyalo ng'eyo maber ahinya. Lar ilego mondo iyud gik ma biro bedo nyaka chieng'. Many puonj mar Nyasaye e keto Pinyruodhe obed mokuongo e ngimani ma pile ka pile kendo e keto jomoko mokuongo moloyo in iwuon. Lar ilego kendo ikony e lando Injili mar Kristo. Lamo ne jomoko kod duoko erokamano gin gik ma owinjore kinde duto.

Lamo nyalo bedo machuok ahinya, e kamoro amora, ne ng'ato owuon kata ne jomoko, sama en gi mor kata kuom kuyo kata ma en lamo ma ng'ato nyalo ng'eyo kata ma ng'ato nyalo ng'eyo, to ok en mar ng'ato owuon.

Penjo ___ b kod c

1. En karang'o ma saa mar lamo?
 - a. ___ Kinde ang'wen e odiechieng' achiel okinyi, saa 9, saa 3 kod otieno
 - b. ___ Ka idwaro gimoro
 - c. ___ Mapilepile
 - d. ___ a kod b
 - e. ___ b kod c
2. Mondo lamo mar Jakristo obed ma Nyasaye oyiego nyaka odong' e Kristo.
T. ___ F. ___

Somo mar 10

Chiemb Midhiambo mar Ruoth - Paro Kristo

E odiechieng' mokwongo mar mkate maonge yien, jopuonjre nobiro ir Yesu ka gipenje ni ibiro dwaro ni waikni kanye mondo icham Chiemb Kapo, kendo ka saa ochopo, Yesu nobet piny, kaachiel gi joote. Ne owachonegi ni, ne agombo chamo chiemb Paska gi un kapok ayudo masira, nikech awachonu ni ok abi chamo nyaka ochop e pinyruodh Nyasaye.

"Ka ne ochopo otieno, kinde mar chiemb Paska, Yesu nobet e mesa gi jopuonjre apar gi ariyo. Ka ne gichiemo, Yesu noting'o mkate, kendo bang' goyo erokamano, ne okethore, omiyo jopuonjrene, kowacho ni, 'Kaw, ucham, mae en ringra.' Ne okawo okombe, kendo bang' goyo erokamano, ne omiyogi, kowacho ni, 'Madhe, un duto, nikech mae en remba mar singruok, ma oumo ne ji mang'eny mondo owenege richo .

Somo mar 11

Chiwo

“Nimar Nyasaye nohero piny ahinya, omiyo Wuode ma achiel kendo ma en owuon, mondo ng’ato ang’ata ma geno kuome obed gi ngima mosiko, kar kethore chuth” (Johana 3:16). Nenore ni nitie winjuok matut e kind hera kod chiwo.

E Kristo nyaka wapuonjre hero kendo lando herano kokalo kuom chiwo - ng’iyo gik ma Nyasaye oketo e lwetwa.

“To sani, owete, wadwaro ni ung’e kuom ng’wono ma Nyasaye omiyo kanisa mag Makedonia: Ka ne giwuok e tem matek ahinya, morgi ma ne opong’o [geno margi mar ngima mosiko] kod jodhiergi maduong’ ne opong’ gi ng’wono maduong’. Nikech amiyo neno negi ni ne gimiyi kaka ne ginyalo, kendo ne gimiyi kata gik ma ne ginyalo. Ka gin giwegi, ne gikwayowa mapiyo mondo omiwa thuolo mar bedo e tijni ne jomaler (2 Jo-Korinto 8:1-7).

“Ka ng’ato ok chiwo gik ma dwarore ne jowetene, to molojo ne joode ma machiegni, to okwedo yie kendo en ng’at marach molojo ng’at ma ok oyie” (1 Timotheo 5:8).

Kido

Ng’ato nyiso hera mar Nyasaye kuom rito joma ochando. "Lamo [- *tije ma oko*] ma Nyasaye Wuonwa oyiego ni en gimaler kendo maongee ng’ukni en wachni: rito [chiwo gik ma gidwaro] nyithindo ma onge jonyuol kod mon ma chi liel e chandruokgi, kendo rito ng’ato mondo kik piny omiye chilo” (Yakobo 1:27).

Ng’at ma nigi chuny mar ng’iewo gik moko oherore owuon molojo Nyasaye kata jomoko.

“Onge ng’at manyalo tiyo ne ruodhi ariyo. Kata obiro kwedo achiel to ohero machielo, kata obiro ng’iyo achiel to otamre machielo. Ok unyal tiyo ne Nyasaye kod pesa” (Mathayo 6:24).

“Ka amiyo jodhier mwandu duto ma an-go, kendo amiyo ringra mondo owang’, to ok an gi hera, ok ayud gimoro.” [Ok asechiwo ngimana mar roho ne Nyasaye nikech michna ne en nikech tich kata chik.] (1 Jokorintho 13:3).

“Chik jogo ma nigi mwandu e pinyni mondo kik gibed gi nyadhi .kata mondo giket genogi kuom mwandu ma ok ng’ere, to mondo giket genogi kuom Nyasaye” (1 Tim 6:17-19). kendo geno Nyasaye.Jalonyno noketo mwandu mage e piny kar ketogi e polo Chiwo gi ng’uono ne joma nigi chandruok gin mwandu ma oting’o e polo.Kata ka gin jomanigi mwandu kata jodhier, joma ni e Kristo rito mwandu e polo kuom timo gik mabeyo e konyo jomoko e weche mag ringruok kod mag roho. Ng’eny ok oketi to en paro mar chuny ng’ato e chiwo gi ng’wono mar ngimane owuon kod mwandu mag ringruok ma en-go.

“Bed morit mondo kik itim ‘timbegi makare’ e nyim ji ., mondo ginegi. Ka utimo kamano, ok ubi yudo duoko moro amora kuom Wuoru ma ni polo” (Mathayo 6:1-4).

“Masira un jopuonj mag chik kod Jofarisayo, un jowuoro, un jowuoro, uchiwo achiel kuom apar mag gik ma ng’we ng’ar, ma gin mint, dill, kod kumin. To uweyo gik madongo molojo mag chik, ma gin tim makare, ng’uono, kod adier.

“To ng’at moro miluongo ni Anania, kaachiel gi chiege Safira, bende ne ouso puoth moro. Ka chiege ong’eyo maber, noketo pesa moko mondo obed mare owuon, to nokelo pesa mamoko kendo noketo e tiende joote” (Tich Joote 5:1-2).Ok en adier ni ne ok gimiyi pesa duto ma ne giyudo, to en paro ma ne gin-go e chiwo pak ma ne gidwaro kuom dhano.

Wuoro kod gombo mag ng’ato owuon

Kido mar ng'anjo en keto pach kuom ng'ato owuon – mwandu ma an-go, thuolo ma an-go, kod gombo ma an-go.

“Negi e tho ., omiyo, utim gimoro amora ma en mar kido mar pinyni: timbe mag terruok, timbe ma ok ler, gombo ma ok beyo, gombo ma ok beyo kod wuoro, ma en lamo tipo ma ok ler. Nikech gik ma kamago, mirima mar Nyasaye biro.” (Jo-Kolosai 3:5-6)

- To abiro wacho ne chunya niya, 'Rohona, in gi mwandu mang'eny ma iseting'o kuom higni mang'eny; ling', cham, madh, kendo ibed gi mor. To Nyasaye nowachone ni, “In ng'ama fuwo, otieno ma kawuono ibiro ng'iewo ngimani; kendo gik ma iseloso, biro bedo mag ng'ano?” (Luka 12:19-20)
- “Riekruok, ritruok kuom wuoro duto, nikech ngima ng'ato ok ochung' kuom mwandu mang'eny ma en-go” (Luka 12:15).
- "To luoro Nyasaye ka waromo gi gik ma wan-go en ber maduong'. Nikech ne ok wakelo gimoro e piny, kendo ok wanyal kawo gimoro kuome. To ka wan gi chiemo kod lewni, wabiro bedo gi mor gi gigo. ji, ma gombo pesa, osewuok e yie kendo osegoyore gi lit mang'eny” (1 Timoteo 6:6-10).
- **“Kik uting' mwandu e piny .,** kama winyo kod ng'injo kethoe, kendo kama jokuo donjoe kendo kwalo. To ng'iewo mwandu e polo, kama winyo kod ng'injo ok nyal ketho, kendo kama jokuo ok donjoe kendo kwalo. Nikech kama mwandu mari nitie, chunyi bende biro bedo kanyo” (Mathayo 6:19-21).
- Misa ma kinde mang'eny iluongo ni jalony kod Lazaro, (Luka 16:19-31) nyiso maler chandruok mar jogo ma tiyo kod mwandu mag Nyasaye kuomgi giwegi ma ok gipar chandruok mar jogo ma giromogo kinde ka kinde. Ka ng'ato ok olokore kendo ochako tiyo kod mwandu mage mondo oyud ber kuom Nyasaye, to adier ni obiro golo oko mar Nyasaye.

“Yesu nene ochung' oko kendo nowacho ne jopuonjrene niya, 'En gima tek ne jomanigi mwandu donjo e pinyruodh Nyasaye” (Marko 10:23)!Rieko ok en chandruok. En geno mwandu mag ng'ato mondo oyud warruok kod ngima mosiko moloyo geno Nyasaye.

Ng'at ma ng'won e weche mag ringruok

“Par wachni: [Paulo ondiko ne Jokristo ma Jo-Korinto] Ng'at ma pidho matin bende biro ng'iewo matin, to ng'at ma pidho gi ng'uono biro ng'iewo gi ng'uono. ng'uono obed mang'eny kuomu, mondo e gik moko duto e kinde duto, ka un gi gik moko duto ma udwaro, ubed mang'eny e tich maber moro amora Kaka ondik ni: “Oketho mich mage ne jodhier; tim makare mare nitie nyaka chieng'.”

Paulo ondiko ne Jokristo wacho ni “Ng'at ma osebedo ka kuo ok onego okwalo kendo, to onego otmich, otmich gimoro ma konyo gi lwete owuon, mondo obed gi gimoro ma onyalo chiwo ne joma ochando” (Jo-Efeso 4:28).

Joma ng'won e rieko marwa

Okidwar dhi nyime yie gi gik ma osepuonji ka ok ing'eyo. Inyalo ng'iyo weche ma ni e ndiko in iwuon, loso gi Jokristo mamoko, yudo ng'eyo matut kuom dwaro mare. Nyis gik moko duto in iwuon kar geno kendo yie gi yie kata paro mar osiep, japuonj, jalendo kata japuonj ma igeno. Yie chike mag Kristo kendo iket geno mari kuome kuom winjo wach. Ka ng'ato ok otemo winjo tiend wachno, ere kaka onyalo lokore?

Bedo Maber e Teko Marwa

Gima ji mamoko paro kata ma giwacho kuomi ipimo teko mari. Tich mar Jokristo dwaro ni teko ma ng'ato nigo omi Nyasaye duong' kendo otigodo e neno ni bura kod ng'uono itimo ne jodhier.

Ong'wono gi Injili mare

“To ne owachonegi niya, “Dhiuru e piny duto, uland wach maber ne dhano duto, ng’at ma oyie kendo obatisi biro yudo warruok, to ng’at ma ok oyie ibiro ng’adne bura” (Marko 16:15-16).

Nyasaye oseketo e lwet jogo ma ni e Kristo mwandu mare ma nigi nengo maduong’ie moloyo kendo ma nigi tich maduong’ie moloyo. Ne ok otimo chenro moro amora mar lando Oda mare mar Rieko mar Injili. Ogeno ni watim dwaro mare, ka ok watim kamano, ng’at machielo biro timo kamano. Gibiro yudo duoko mare; ok wabiro timo kamano. Penjo en niya “be watimo dwaro mare kata waweyo ng’at machielo otimnwa?”

Wabedo Maber gi Seche Marwa

Tiyo gi thuolowa e yoo makare oriwo tiyo gi thuolo kuomwa wawegi, joodwa, joma ochando, somo kod e tero wach maber e piny mondo ochop dwaro maggi mag roho. Kaachiel gi konyo e weche mag omwom mondo ochul pesa, ng’ato nyalo bedo gi ng’iyo e:

- a. Ng’ato ka ng’ato timo somo mar Muma
- b. Kelo ji ir japuonj
- c. Pogo kendo ng’iyo kos mag ndiko barupe mag Muma
- d. Keto somo ma ondik
- e. Jiwo jomoko e tijgi mar lendo .

Tich mar ng’ato ka ng’ato e chiwo

Be an gi ting’ mar timo dwaro mare? En adier ni, duoko en gima nenore ayanga – EE ma winjore ni an awuon ema an gi ting’!

Ok gin mana jolup Kristo ma gin jo adier kende, to ng’ato ka ng’ato ibiro luong mondo ogol duoko. “ ‘Adier, kaka an mangima,’ Ruoth Nyasaye owacho, ‘ng’ato ka ng’ato biro rwakruok e nyima, kendo dhok duto biro lando Nyasaye.’ Omiyo ng’ato ka ng’ato kuomwa biro duoko wach kuome owuon ne Nyasaye” (Jo-Rumi 14:11-12).

Chiwo en dwoko mar chuny kaluwore gi kaka ng’ato osebedo gi ngima maber. Oken “chik ma chik dwaro” kaka chiwo mar apar.

Nyaka Jakristo ong’e gik ma mulo chiwo mare maber kata marach. Gik ma ng’ato timo kod weche ma owacho gin mondo omi Nyasaye duong’; ka ok kamano, omiyo Jachien kod gik ma omiyo otimo kamano duong’. Ng’ato en owuon ma nigi ting’ mar chiwo kod ritogi!

Chiwo ma ok oyiego

- Ok watiyo gi mwandu ma Nyasaye omiyowa mondo watim dwaro mare.
- Chiwo nikech en chik moloyo chiwo kowuok e chuny .
 - Yesu noluongo joma ne chiwo nikech chik moro ni jowuoro. Ne giketo pachgi kuom timo chikno kendo ne giweyo gik madongo ahinya e ngimagi —tim makare, ng’uono kod bedo gi adier .
- Chiwo mondo ong’ere gi dhano
- Chiwo maonge tiende ma opong’ gi richo
 - Higni mang’eny motelo e Isaya 1:10-17 Nyasaye nowacho niya: “Kik ukel chiwo maongee tich kendo, ... ok anyal yie gi nyasi ma nigi richo! nyathi ma onge wuon, rito ratiro mag dhako ma chi liel!

Penjo

1. Ang’o momiyo Jakristo onego omi?
 - a. ___ En chik ma nyaka oluw
 - b. ___ Nikech hera mar Nyasaye kod dhano
2. Be Jakristo onego ogol pesa maromo nade?

- a. ___ Apar kuom mia achiel, achiel kuom apar
 - b. ___ Nyaka obed ni lit
 - c. ___ Kaka ng'ato osebedo gi dongruok
3. Kido mar ng'anjo en keto pach kuom ng'ato owuon kendo pong'o gombo mag ng'ato kar keto pach kuom pong'o joma nigi dwaro mag ringruok kod mag roho.
T. ___ F. ___
4. Gin ng'a gini ma biro ng'ado bura kuom gik ma osetim kata ma ok otim ka gin e piny kae?
- a. ___ Joketho
 - b. ___ Jokristo
 - c. ___ Dhano duto
5. Ang'o ma en chiwo ma ok oyiego?
- a. ___ Chiwo nikech ochiw chik
 - b. ___ Chiwo mondo oyud ng'eyo mar ng'ato owuon
 - c. ___ Chiwo gi richo ma ok owene
 - d. ___ Gik moko duto ma malo

Chik mar Kanisa

Somo mar 12

Jokristo ni e riwruok gi Kristo kendo onego gibed gi jomamoko duto ma ni e Kristo. Gibedo kaka jomamoko e hera mar Nyasaye, warruok margi kod ber duto ma giyudo kuom bedo e Kristo. Kata kamano, nikech gin dhano gin duto gipogore e nyalo, rieko, rieko, rieko kod dongo e piny mar ringruok kod mar roho. Kuom mano, nitie lwenje mabiro bedo e rang'iny mopogore opogore ma nyaka rie.

Bende, nitie pogruok e winjo kod ng'eyo ma ng'ato ka ng'ato ng'ado e wi ndiko. Jomoko nyalo temo dhiro puonjgi kuom jomoko kaka gik ma nyalo miyo gibed gi winjuok ma opogore gi kaka Paulo nopuonjo e 1 Jokorintho 8. Kaachiel gi mago, nitie joma biro puonjo yie margi ma ok en mar Muma.

Gima omiyo kanyakla ng'ado bura en mondo okel Jakristo ma osewuotho kendo ma ok odak e ngima ma moro Nyasaye. Ant en mar geng'o ketho mar chuny ng'ato, geng'o ketho ringruok kendo nyiso hera, bura kod ng'uono mar Nyasaye ne Piny.

Chik ok onego obed kata matin kuom puonj moro ma ng'ato dwaro ni ji duto oyiego mondo obed e riwruok.

Jo-Hibrania 12:5-7 – “Wuoda, kik ipar mayot kuom puonj mar Ruoth kata iwe ka opuonji. Nikech Ruoth puonjo ng'at ma ohero, kendo omiyo wuode duto ma oyie.” Gima unyalo ng'ado e wigi ema puonjou: Nyasaye temou kaka nyithinde. Be nitie wuoyi ma wuon mare ok ng'adne bura?”

2 Timoteo 3:16-17 – “Ndiko duto ma Nyasaye ogolo, kendo gin gik ma konyo e puonjo, e ng'ado bura, e rieko, kendo e puonjo (puonj) e tim makare.”

Jo-Hibrania 12:11 – “Nikech kindeni, puonj duto (puonj) nenore ka gima lit [ok en gima lit e ringruok] moloyo bedo ma mor, to bang'e okelo olembe mag kuwe mag tim makare ne jogo ma osepuonjore kode.”

Jo-Efeso 6:4 – “Wuone, kik umi nyithindi obed gi mirima, to upuonjgi kuom puonjogi kendo puonjogi weche mag Ruoth (puonj kod puonj).

Wach ma ne ondik gi roho maler puonjowa yore ma dwarore mondo wabed gi yie, winjuok kod winjuok gi Nyasaye kod dhano:

1. Jokristo ma timo richo e nyimi kata Nyasaye onego odhi ir owetegi ma Jokristo mondo giler gimomiyo timbegi gin richo mondo gibed gi nyalo mar loso yoregi.
2. Nyaka ochak puonjo ng'ato mapiyo, ok kiny, ok juma mabiro, ok dwe mabiro kata higa mabiro.

3. Nyaka puonj obed ma ok ng'iyore kendo odhi nyime nyaka chop kama ng'ato oloko chunye kata nyaka chop kama thuolo moro amora mar loko chunye orumo.
4. Ok onego omi ng'ato chik kuom wach ma ng'ato winjo. Mano e momiyo jogo ma nitie e wechego nyaka tem ng'ado bura mokuongo. Ging'eyo adiera to ginyalo winjo tiend wachno e yo mopogore.
5. Nyaka omi jomanigi mwandu kod jodhier, chwo kod mon, kod jomadongo kod joma tindo chik maonge ng'anjo.
6. Nyaka hera obed gima duong'ie moloyo kinde duto.

Chik ma Ochiw gi Jokanyo mag Kanyakla ma ni e alwora

Yo maber moloyo mar puonjo/puonjo kendo kelo lokruok en yo mar ng'ato ka ng'ato. "Ka owadu otimoni richo, dhi nyise richo mare, e kind in kod en kende, ka owinji, to iseyudo owadu" (Mathayo 18:15).

Ka ng'ato ka ng'ato ok okelo lokruok to nyaka jomoko odonjre. Jokristo moko manok, kata ariyo kata adek, ma ng'at ma otimo richo miyo luor kod kanyakla duto onego odhi kodi ir ng'at ma otimo richo, to ok ir osiepnia ma kinde duto oyie gi wachni, mondo uler wachne (Mathayo 18:16).

"Owetena, ka ng'ato kuomu owuok e adier, to ng'ato odwokogi, mondo ong'e ni ng'at ma odwoko ng'at ma richo owuok e wuodhe, obiro reso ngimane kuom tho kendo obiro umo richo mang'eny" (Yakobo 5:19-29).

"Mogik, dhi nyime herore ahinya, nikech hera oumo richo mang'eny" (1 Petro 4:8).

Jo Nyasaye onego opuonj owetegi seche moko e gima nyalo nenore ni en kum maduong' ahinya. "Los (Ier) yien machon" (V7) "kik ibed gi osiep (riwruok) gi ng'ato ang'ata ma nigi nying' owadgi ka en gi ketho" (v 11) [tim mar] richo. Jokanyo duto, ma gin jogo ma ochokore, nyaka ng'adne bura gi wang'gi, to ok kuom oboke, e-mail, ote, tweet, simu kata lendo e wang'ji duto. Ok en chandruok mar jodongo to en chandruok mar kanyakla duto kendo ji duto onego odonjre (1 Jokorintho 5 kod Matayo 18:17).

Ang'o ma ok oriwre kata ok oriwre gi ng'ato? Be en weyo, ok wuoyo gi joodu, ok miyogi kony, kwedo chokruok gi joodgi, ok chiemo kata nindo gi joodgi kod weyo bedo gi osiep machiegni? Gima omiyo omiye puonj en mondo okel lokruok e tim mondo odok e winjuok gi owete kod Nyasaye. Onge riwruok moro amora ma geng'o tudruok ma omiyo oloyo gino momiyo ng'ato ogolo kum. Kuong'o osiep duto ma machiegni; kaka, ok chamo chiemo ma ji duto chamo, chiemo ma agape, ka ne itimo Chiemb Midhiambo mar Ruoth, e gima ne ipare timo.

Odhi maber mar tim mar chiwo kum

Kaka ne owach motelo, gino momiyo ji ng'ado bura en mondo okel lokruok kuom tim mar timo richo kendo mondo okel winjuok gi Nyasaye. Gima chokruok timo bang' loko chuny en gima duong' ahinya. Som kendo puonj mar Paulo "To ka ng'ato okelo kuyo, ok okelo kuyo moro amora kuoma. E yo moro—ok adwar keto ler ahinya e wachni—osemulo un duto. gimomiyo akwayou mondo unyise ni uhero" (2 Jokorintho 2: 5-8). Hera biro miyo kik owinjo ni en Jakristo ma nigi rang'iny mar ariyo. En jatich ma duoko. Ruoth mare dwaro ni obed jatich e pinyruoth. Jokristo mamoko duto nyaka jiwe kendo okonye mondo obed jatich Nyasaye mowinjore kendo ma tiyo maber. Ka owadwa ma olokore kendo ma oseloso winjuok ok oyiene tiyo e ringruok mar Kristo, ringruokno bedo gi ng'ol kendo ok obed e achiel.

Richo ma itimo gi gombo

Be nitie pogruok moro amora e kind tim mar timo richo kod timo richo gi gombo? Be ok nyalre ni ng'at ma timo achiel kuom gigo ariyo, odok ir Nyasaye? Jo-Hibrania 10:26. "Nimar ka wadhi nyime timo richo gi ng'iyu (gi ng'iyu) bang' yudo ng'eyo mar adier, to onge misango mar richo ma odong'."

Yohana 8:34 “Yesu nodwokogi ni, ‘Adier, adier awachonu ni, ng’ato ang’ata ma timo richo en misumbni mar richo.’”

Be yie mondo ng’ato obed misumbni kata en tim mar timo richo ema ng’ado ni ng’ato nigi rang’iny ma kamano? Ok en weyo, to en tim mar richo, gombo mar dhi nyime kod kwedo lokore, ema kelo bedo misumbni mag richo. En yo mar ngima. Omiyo ka pod gichokore gi jomaler; jaketho ma ok olokore onego oket kar kende e kinde ma gichamo chiemo margi mar riwruok (chiemo mar agape kata nyasi mar hera) chiemo ma wuok e mesa mar Ruoth, tim ma paronegi chiwruok mar remo mar Kristo ma ne omiye mondo owenegi richo.

Penjo

1. Gima omiyo kanisa chiwo puonj en mondo odwoko owadgi e winjruok gi Nyasaye.
T. ___ F. ___
2. Ka owadwa otimo richo kuomi, ang’o ma en yo mokwongo mar duoko winjruok ma un-go?
 - a. ___ Kaw osiepegi kendo udhi ng’adnegi bura
 - b. ___ Wach ne jodongo mag kanyakla .
 - c. ___ Wach ne kanisa duto mondo gigol riwruok
 - d. ___ Dhi ire kendo uler wachno e yo mayom .
3. Ka ok ibed gi osiep gi owadwa ma otimo richo ma ok oyie loko chunye, mano nyiso ni ok onego obed gi tudruok moro amora.
T. ___ F. ___
4. Ang’o ma nyaka Jakristo otim ka owadgi ma ne oweyo Nyasaye oloko chunye kendo odwogo?
 - a. ___ Orwak to oket chike kuom kaka otiyo
 - b. ___ Orwake to bed gi winjruok matin
 - c. ___ Orwake kendo ojiwe e manyo tich moro ma onego otimne e kind ringruok.
5. En chiwruok mane ma Jakristo ma dhi nyime timo richo gi ng’iyo nyalo chiwo?
 - a. ___ Kristo
 - b. ___ Onge